

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
In America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei.
a doua și a treia oră 4 Lei.

In pragul școlii

Cartea-i plug de aur, zice proverbul, însă ea poate să fie, uneori, și tigiă de răbdări prăjite.

Azi-măine se deschid școlile în toată țara. Vine rândul plivaselor și al cărților. Vor avea pace livezile și celea prunduri de ape din marginea satelor și orașelor. Tineretul intră la slujbă grea, istovitoare de minte.

În preajma toamnei, părinții cu copii de școală sunt ca împăratul din poveste, care c'un ochiu plânge și cu altul râde. Plâng mai ales mămăile, că se despart de odoarele lor dragi, cari ajung sub mână străină. Plâng, când îi adună lui Prășlea hăinuțele și mâncarea în lăduță, și-i dau calea spre întortochiatele ulițe ale orașelor. Chiar și inima bărbătească a tatălui încă se înmoaie, când Prășlea rămâne cu ochii înroșiți de lacrimi, în pragul liceului sau al școlii normale dela oraș. Cum să nu plângă, știindu-l atât de singur și atât de părăsit, în lume străină, îndepărtat de mila mamei și de grija ocrotitoare a tatălui.

Un ochiu al părinților rămâne însă totdeauna înseninat de nădejdi rozalbe, că odată și odată, din Prășlea se va alege om mare, domn ales și văzut, în fața căruia se vor ridica toate pălăriile din sat, ba și de mai departe, din întreg ținutul. Școala este casa vrăjită, pe poarta căreia intră Cenușotca și, mai târziu, după un șir de ani, iese Dumnealui Doftorul cutare, Advocatul cutare, sau, ce mai ști, poate chiar Domnu' Ministru Icsulescu. Astăzi trăim zile de democrație și câți conducători de popoare nu s'au ridicat chiar de lângă butucul rotilei, ori de lângă ciocanul meșteșugarului!

Așa sunt părinții, săracii. Pun pe Prășlea în căruță, îi leagă hăinuțele și merindea subsuoară, și visează pe boierul sau pe omul mare și tare, de mâine.

Bine fac. Cu asemenea nădejdi trebuie apropiat fiecare copil de școală cea mare dela oraș. Copilul, când apucă plivășul și cartea în mână, trebuie să știe, că el are să se ridice măcar cu un creștet deasupra părinților săi. El are să-și facă o pită mai bună și mai lesne de câștigat, decât aceea, pe care o udă cu sudori și o frământă cu amar părinții și frații lui, rămași acasă la rădăcina breanului.

Slab soldat acela, care pleacă „gemainăr” de-acasă și nu se întoarce măcar copral sau sergent!

Așa și cu școlarii. Netrebnic copil este acela, care pleacă de-acasă cu mălai în străitucă și nu se întoarce cu pită albă în proțap, la sfârșitul anilor de școală orășanească.

Iar ca să vorbim mai limpede și mai cu șart, vom spune, că nu numai părinților le râde inima de nădejdi, acum, când își pregătesc copiii de dus la școală, ci și noua tuturor, cari am făcut acelaș drum, dela vatra lui Cenușotca până la peana cea sprintenă a unei diplome sau a unei slujbulițe dă-tătoare de pâine. Ne bucurăm din toată inima, că astăzi sunt deschise și pentru neamul nostru cărările luminării prin carte și prin învățatură. Astăzi au și plivasele noastre putere. Și cărțile ne pot da și nouă un trai mai ușor, mai înălțat. Nu mai trebuie să zăcărim tot lângă coada vacii și în arșița cea mistuitoare a soarelui.

Putem răzbi și noi la slujbele celea înalte, ba chiar și la scaunele de barșon din jurul ministerelor.

Numai cât, în zilele noastre, de înmulțire peste măsură a nădrăgarilor și a trăitorilor din peană și din plivase, să nu ne închipuim, că oricare certificat de școală înseamnă un scaun de barșon, ori un salariu de zece-douăzeci de mii de lei, sau și mai mult. Astăzi suntem și cu cartea, ca și cu moșia unui gospodar sau econom cu feciori și fete multe. Cu cât sunt mai mulți moștenitorii, cu atât scade și partea din moșie.

Astăzi se dă și în jurul cărților și plivaselor o luptă crâncenă, pe viață pe moarte, din care ies biruitori numai cei mai ascutiți la minte, mai isteți. Școlarii sunt astăzi cu zecile și cu sutele de mii, iar slujbele și carierele numărute. La ele răzbesc cei aprigi, cei cu mintea ca briciul.

Prin urmare, școală trebuie să facă toți copiii. Până la o vreme, toți, ori cel puțin cât mai mulți, trebuie să-și încerce norocul și puterile. Nici odată

nu se știe în care vatră cu cenușă se ascunde Fătrumos istețul.

În școlile dela oraș să rămâie însă, până în capăt, numai aceia, cari sunt croiți pentru învățatură și pentru lupta cu mintea. Cei slăbuți și amăriți, să nu-și sarăcescă părinții degeaba, iar la urmă, în loc de pită albă, să se aleagă cu sula în straiță și cu acul în pălărie. Că mai cu rușine și mai cu amar trăiești un nime, în haine domnești, decât un om de ispravă, îmbrăcat în cămașă cu șerpar și 'n ținută călduroasă de oaie.

Pânea domnească adeseori este mai amară decât fierul. Iar pânea de plugar, de negustor sau de meseriaș cu prindere bună, vine mai cu hodină și mai cu tigneală, decât plăcintele coapte în răbdări fripte.

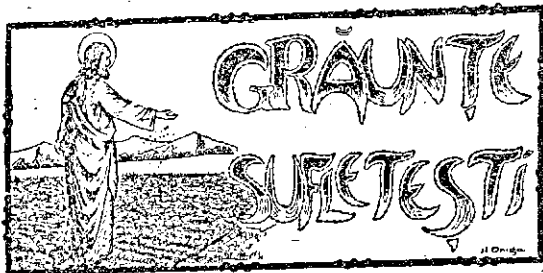
Dasețul Sandu

Ministru rămase pe drum. Dl ministru E. Mirto a fost zilele trecute la Reșița, ca să vadă dacă muncitorii dela marile fabrici îndestulți sunt ori ba? A plecat dela Târnova cu automobilul, dar drumurile așa sunt de rele încât automobilul s'a înfundat, iar dl ministru a trebuit să-și continue calea pe jos.

Nu strică s'o mai pătească și dnii miniștri câte odată, cel puțin văd și ei că drumurile nu mai pot rămânea în starea de astăzi.

Zidirea parlamentului din Berlin era să fie aruncată în aer cu dinamită. Duminecă des de dimineață o detonătură groaznică a trezit din somn pe locuitorii din jurul parlamentului german. Frumoasa zidire era înconjurată de fum, iar după imprăștierea fumului o parte a ei zăcea în ruină. Cineva a băgat în pivniță mai multe patrone de dinamită, iar pe zidire a scris: „Trezește-te Germanie!” Spre noroc numai o mică parte a zidirei s'a dărâmat, stricându-se în schimb aproape toate geamurile. Făptuitorul n'a fost prins încă.

Zeppelinul era s'o pătească. Marele balon german, „Contele Zeppelin”, a ajuns, înconjurând pământul, la Lakehurst în America, de unde era să plece spre Europa, când matrozii au băgat de seamă, că Zeppelinul este găurit de un glonte de revolver, ca ieșind din el gazurile mai ușoare decât aerul, să se prăbușească la pământ când va ajunge pe mare. Numai decât poliția a început să cerceteze, cine a fost făptuitorul, care bine înțeles că și-a luat frunze-a buze.

Apostolul sărbătorii

Introducere

În anul bisericesc 1926/7 am dat în »Unirea Poporului« tâlcuirea evangheliilor din toate Duminecile de peste an; în anul bisericesc 1927/8 tâlcuirea apostolilor din toate Duminecile de peste an; anul trecut bisericesc 1928/9 am tâlcuit evangheliile sărbătorilor. Urmează ca în anul acesta bisericesc: 1 Septembrie 1929 - 31 August 1930 să se tâlcuiască apostolii sărbătorilor. Cu aceasta apoi așa fi sfârșit cu o parte din ceea ce aveam de gând.

Voiu face și pe viitor ca în trecut. Voiu da întâiu însuși apostolul, în partea a doua voiu tâlcui, stih de stih, tot ce va fi de lipsă, iară în partea a treia voiu da o aplicare a celor cetite și înțelese, adecă o învățătură morală.

Credincioșilor mei cetitori, cari se hrănesc de 11 ani cu »Grăunțele sufletestești« date număr de număr de mine, le aduc la cunoștință că tâlcuirea apostolilor din Dumineci precum și evangheliile sărbătorilor de peste an le-am retipărit și în broșură. Tot așa voiu retipări și evangheliile Duminecilor și apostolii sărbătorilor, ca să le poată avea atât preoții și cantorii cât și credincioșii.

În numerii în cari nu voiu da tâlcuire de apostol voiu continua cu »Din viața vechilor creștini«, care dacă se va găta, voiu da alte »grăunțe sufletestești«.

Iubiții mei cetitori să se roage lui Dumnezeu să-mi dea harul său cel preasfânt ca să-mi pot duce la îndeplinire frumoasele planuri pe cari le am, precum și eu mă voiu ruga, ca »Stăpânul nostru iubitor de oameni să strălucească în inimile cetitorilor mei lumina cea nestricăcioasă a cunoștinței dumnezeirii sale, și să deschidă ochii minții lor spre înțelegerea evanghelicilor sale vestiri. Să pună întru ei și frica fericitelor sale porunci, ca toate poștele trupești călcându-le, vieată sufletestească să petreacă, cugetând și făcând toate celea ce sunt spre bună plăcerea sa« (din rugăciunea pe care o rostește preotul înainte de sf. evanghelie).

8 Septembrie

Nașterea Preacuratei Vergure Maria

Filipeni 2, 5-11

5. Frașilor, aceasta să o gândiți întru voi, ca și Hristos Isus,

6. carele, deși era în chipul lui Dumnezeu, pentrucă era întocmai cu Dumnezeu, nu a socotit că prin răpire a putut să se îmbogățească;

7. ci s'a micșorat pe sine, chipul robului luând, întru asemănare omenească făcându-se,

8. și cu închipuirea aflându-se ca omul. Smeritu-s'a, făcându-se ascultător până la moarte, și încă până la moartea crucii.

9. Pentru aceea și Dumnezeu l-a înălțat pe dânsul, și i-a dăruit lui nume, care este peste tot numele:

10. ca în numele lui Isus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământestești, și al celor dedesupt;

11. și toată limba să mărturisească, că domn, este Isus Hristos întru mărirea lui Dumnezeu Tatăl.

* * *

5. Precum smerenia l-a îndemnat pe Isus să lucreze în viața sa pământescă, așa trebuie să ne povățuiască și pe noi smerenia în toate lucrările noastre. Fără de a avea virtutea smereniei, nu putem face nimic plăcut înaintea lui Dumnezeu.

6. Fiul lui Dumnezeu este din veci de o ființă cu Dumnezeu Tatăl, și din veci are fire dumnezească. Iar, începând dela zidirea lumii a avut împreună cu Dumnezeu Tatăl și »chipul lui Dumnezeu«. În zidirea și chivernisirea lumii Dumnezeu

și-a însușit o arătare în afară, pe care oamenii puteau să o vadă cu ochii lor sufletești. Arătarea aceasta apostolul Pavel o numește »chipul lui Dumnezeu«. Domnul nostru Isus Hristos, a doua față dumnezească, era așadară încă dela zidirea lumii în »chipul lui Dumnezeu« întocmai ca și Tatăl și sfântul Spirit.

Cu toate acestea Isus nu s'a simțit ispitit de mărirea lumii acesteia. Era împărat, împăratul cerurilor, dar n'a așteptat ca oamenii să-i dea cinstea de împărat lumesc, nici dări, nici ploceane.

7. S'a lipsit de chipul seu dumnezeesc și, prin nașterea sa din muiere, s'a făcut rob. Din marea sa dragoste cătră oameni a părăsit bogăția vieții cerești și pentru ei și-a ales sărăcia vieții pământestești. Întru smerenia sa el s'a pogorit nu numai până la chipul de inger, ci mai jos, până la chipul de om.

Sfintele evanghelii sunt pline de pilde din viața Mântuitorului, din cari se vede, că oamenii nu vedeau într'insul pe Ziditorul și Mântuitorul sufletelor noastre, ci pe un om supus slăbiciunilor, lipselor și neajunsurilor fiirii omenești. Cu toate acestea el a »putut să spună despre sine, la Ioan 8, 46: »Cine dintre voi mă va dovedi vinovat de păcat«?

Smerenia lui Isus și-a ajuns culmea pe lemnul crucii, pe care el a suferit moartea cea mai de ocară de pe vremea aceea.

9. Adam s'a înălțat pe sine, iar Dumnezeu l-a smerit. Al doilea Adam, adecă Isus, s'a smerit, iar Dumnezeu, drept răsplată, l-a înălțat, și l-a înălțat peste toate zidirile, până la »chipul lui Dumnezeu«, de carele se lipsise el însuș de bună voie. Dumnezeu a împlinit rugăciunea lui Isus: »Și acum preamărește-mă, tu Părinte, la tine însuși, cu mărirea care am avut-o la tine mai înainte până a nu fi lumea« (Ioan 17, 5). Drept răsplată a smereniei sale Dumnezeu l-a înălțat nu numai pe fiul său ci pe Hristos Dumnezeu omul, înviindu-l, preamărindu-i trupul, înălțându-l și cu firea lui cea omenească peste toți sfinții și ingerii, făcându-l și cu firea lui cea omenească împreună împărățitor cu Tatăl, și judecător și domn și împărat în toată lumea. Toate acestea pentru dumnezeirea lui Hristos au fost numai o înmulțire a mării externe (dinafară), dară pentru firea lui cea omenească au fost o adevărată preainălțare, drept răsplată a smereniei și ascultării sale.

10. Cei »cerești« sunt ingerii, cei »pământestești« sunt oamenii, cei »dedesupt« sunt sufletele cele din purgator (locul curățitor) și cele din iad, precum și ingerii cei căzuți.

11. Mărturisirea aceasta unii o fac de bună voie, alții de silă, dară convinși sunt cu toții, deși convingerea aceasta nu le face tuturor bucurie.

* * *

Despre smerenia sau umilința Fiului lui Dumnezeu ne vorbește aici sf. Pavel, despre smerenia cu care, Dumnezeu fiind, s'a coborât din ceruri și s'a făcut om. Se poate o mai mare umilință decât aceea ca un rege să se facă rob, un Dumnezeu să se facă om, de bună voie, numai ca să ne scape pe noi din robie?

Iar când s'a hotărât acest Dumnezeu ca să se facă om, a căutat cea mai umilită ființă pământescă, și a aflat pe Preacurata Vergură Maria, care tot prin smerenie a ajuns mai onorată decât Cheruvimii și mai mărită, fără de asemănare, decât Serafimii.

Prin smerenia aceasta a Preacuratei Vergure Maria și a Domnului nostru Isus Hristos »iadul s'a robit, Adam s'a chemat, blăstămul s'a perdut, Eva s'a deslegat, moartea s'a omorât, și noi am înviat«. Prin smerenia aceasta neamul omenească s'a mântuit, iar noi toți am ajuns moșteni ai împărăției cerurilor.

În schimb dacă privim în trecut, vedem cu durere că prin sumeție sau mândrie Lucifer a fost aruncat din ceruri în cele mai de jos ale lumii, în iad, și că tot prin superbie au ajuns locuitori ai iadului și ceilalți nefericiți. Tot prin acest păcat au ajuns să se nefericească atâția alții în cursul istoriei.

Dașmanul nostru veșnic, diavolul, a voit să fie mai mare chiar și decât Dumnezeu, Răscumpărătorul nostru Isus Hristos însă s'a făcut din Dumnezeu om. Celce a adus în lume moartea a voit să se urce în ceruri, iar celce a adus viața pe pământ a zis: »Umplutu-s'a de răutate sufletul meu și viața mea s'a apropiat de iad«. Acela a zis: »Muta-voiu lăcașul meu deasupra stelelor«, acesta a zis: »Iată viu degrabă și voiu locui în mijlocul vostru«. Acela a zis: »Ședea-voiu în muntele cel sfânt«, iar acesta: »Eu sunt vierme, nu om, ocară celor întru îndestulare și dispreț celor mândri«. Acela a zis: »Urca-mă-voiu deasupra norilor și voiu fi asemenea celui Preainalt«, iară acesta »s'a micșorat pe sine, chipul robului luând, întru asemănarea omenească făcându-se și cu închipuirea aflându-se ca omul. Smeritu-s'a, făcându-se ascultător până la moarte, și încă până la moartea crucii«.

Alege-ți deci, iubite cetitor, una dintre aceste două pilde, și urmează-o pe aceea pe care crezi că trebuie să o urmezi.

Iuliu Maior.

† Badea Grigorie Popu din Cluj Sâmboleni

Vineri în 23 August a închis ochii pentru vecie, la Sâmboleni nu departe de Cluj, după o boală grea, în vârstă de 72 ani, cinstitul țaran badea Grigorie Popu, tatăl diu profesor dela liceul de băieți din Blaj Ion Popu-Câmpeanu, al celui mai vechiu colaborator al gazetei noastre.

Badea Grigorie a fost un țaran foarte cuminț și foarte harnic. Dela părinți n'a moștenit decât 100 jughere de pământ, prin cumintenie, hărnicia și cumpătarea sa însă și-a agonisit în frumoasa sa viață încă aproape 200 jughere, mama locului, și apoi și le-a împreunat într'una, lângă casă, așa că celce trecea prin Sâmboleni, cum i-se zicea pe vremuri Sâmbolenilor, nu putea să nu-și pască ochii asupra frumoasei și binelucratei moșii a badei Grigorie.

Dar badea Grigorie, pe lângă că a fost un gospodar minunat, și-a mai crescut bine și copiii. Pe trei din feciorii săi i-a dat la școală. Cel dintăiu s'a ales preot, și, după ce a făcut și drepturile la universitatea din Cluj, s'a făcut profesor la Blaj, unde este și astăzi unul dintre cei mai de seamă profesori. Al doilea este avocat la București, iar al treilea student la Academia de Agricultură din Cluj. Trei feciori au rămas acasă la plug, și sunt astăzi unii dintre cei mai de seamă gazde din Sâmboleni, iară două fete și le-a măritat în sat după țarani, dintre cari însă una a murit de tânără.

Milostenia era virtutea de căpetenie a badei Grigorie. Nimenea n'a ieșit din casa lui nemiluit și neajutorat, așa era obiceiul casei, așa era inima lui. Il cunoștea jurul întreg, îl cunoșteau și cinsteau domnia dela orașe și meseriașii toți. Că badea Grigorie avea multe afaceri pe la orașele din jur și multe legături cu ei. Aproape cu toți făcea câte o birnefacere, pe toți îi ajuta când îi putea.

Mai în urmă scriitorul acestor șire, pe care l-a găzduit odată la casa sa, l-a întâlnit anii trecuți la un 3/15 Maiu în Blaj. Era îmbătrânit și suferea de ochi, dar era foarte indestulit, că i-a ajutat Dumnezeu să-și vadă nepoții sănătoși și bine aici la Blaj, în jurul catedralei.

Ingropăciunea i-s'a făcut Duminică în 25 August. Mai rar o așa ingropăciune frumoasă. Trei preoți l-au prohodit și mulți cantori i-au cântat la cap. Venit-a nu numai satul întreg, ci toate satele din jur și zeci de orășeni, ca să-i dea badei Grigorie cinstea din urmă. L-a deplâns lelea Iuliana, văduva lui bătrână, l-au deplâns copiii, nepoții, ginerii și nurorile, dar l-au jeluț cu lacrimi în ochi toți acei necăjiți pe cari badea Grigorie de atâtea ori i-a ajutat.

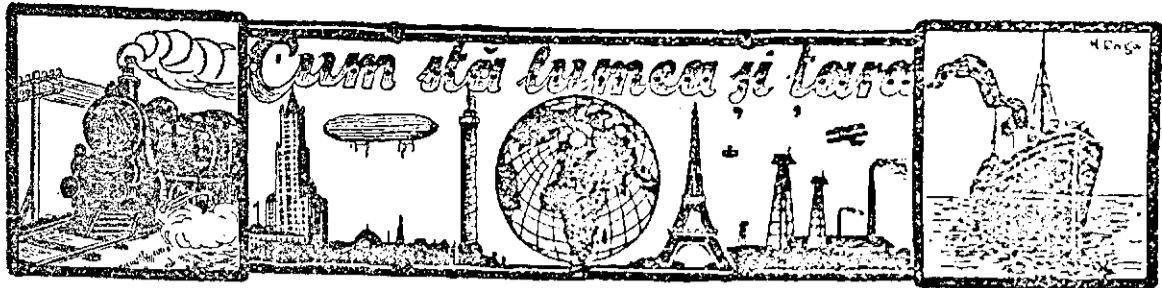
O lacrimă fierbinte depunem și noi pe mormântul D.-Tale, bade Grigorie, noi ceice te cunoașteam și cinsteam, dar n'am putut lua parte la ingropăciunea D.-Tale.

Dormi în pace, bade Grigorie, milostenia D.-Tale îți va fi cea mai bună tovarășă dincolo de mormânt!

Păstrarea fânului

Mai bine se poate păstra fânul dacă e sărat. Sarea se pune în fân, când se așează în claie. Se pune tot un strat de fân și unul de sare. Se socotește cam un sfert de kilogram de sare la o majă de fân. Fânul sărat vitele îl mănâncă foarte bine, însă fiindcă se prea obicinuesc cu fânul sărat, se întâmplă, că fân nesărat nu mai mănâncă ori îl mănâncă fără plăcere.

Ars de viu în noaptea nunții. Intr'un orșel din Franța doi tineri și-au serbat căsătoria, după care a urmat o cină până la miezul nopții. Oaspeții atunci au început a se imprăștia, mirele le-a ținut lampa. S'a împiedecat însă cumva, lampa i-a căzut din mână, petrolul s'a aprins, i-a sărit pe haine, cari s'au aprins și ele, iară bietul mire a ars de viu, între cele mai proaznice chinuri, sub ochii miresei.

Ce mai e nou în politică

Sfatul dela Haga s'a încheiat. România mulțămită. Vrajba dintre Ruși și Chinezi continuă. Arabii prigonesc de moarte pe Jidovii din Palestina și Siria

Linște în politică

Pe frontul luptelor politice s'ar părea că războiul dintre partidele politice a încetat deodată cu căldurile înăbușitoare ale verii.

Ici colo se mai dau doar' lupte pentru câte un scaun de deputat sau de senator, dar luptele nu sunt grele, fiindcă partidele de opoziție: liberalii și averescanii nu cutează să iasă pe sate în propagandă, de frica ponoaselor cu care li întâmpină, în toate părțile, alegătorii.

Guvernul dlui Maniu e stăpân și azi pe situație ca și înainte de-a veni la cârmă țării. Oamenii își dau seama de toate greutățile neînchipuit de mari pe cari le-a moștenit guvernul dlui Maniu dela cârmuirile trecute și știu, că nici un lucru bun și trainic nu se face de azi pe mâne. Toate cu socoteală și la vremea lor! — Dumnezeu ne-a dăruit un an bun și mănos. Cârmuitorii țării sunt oameni însuflețiți de gânduri bune și cu tragere de inimă pentru durerile poporului. Le trebuie vreme și răgaz și rând pe rând lucrurile vor reveni iar la ogașul cel bun și cu rânduială.

Dl primministru Iuliu Maniu însoțit de ministrul de războiu, generalul Cihosky și ministrul comerțului și al industriei, dl

Virgil Madgearu, au cutrierat în șir de 2 săptămâni toate fabricile mari ale Statului din Ardeal și Banat. Au cercetat lucrările lor, au ascultat plângerile și necazurile muncitorilor dela acele fabrici și au săgăduit, că în toamnă vor aduce legi însemnate cari să îmbunătățească și soarta muncitorimii din acele fabrici. Outrierând Ardealul și Banatul dl Maniu a stat de vorbă cu țărani pe cari i-a întâlnit și cu cari a vorbit despre necazurile și dorințele sătenilor. Intr'un viitor sfat al ministrilor dl Maniu și tovarășii lui de drum vor face o amănunțită dare de seamă despre tot ce au văzut, pe unde au fost și pe unde au umblat, ca să iee cunoștință și ceilalți ministrii despre starea și dorințele de azi ale poporului.

Cum s'a sfârșit sfatul dela Haga

La Haga, capitala Olandei, s'au fost adunat de câteva săptămâni încredințații marilor și micilor puteri din Europa să se sfătuiască și să ajungă la o înțelegere de bun sfârșit în cauza despăgubirilor de războiu, pe cari trebuie să le plătească Germania pentru prăpădul ce au săvârșit oștirile Kaiserului prin cele țări pe unde au purtat războiul. Germania însă nu bucuroasă se dă plinică la plată, dar puterile cele mari

Foița „UNIRII POPORULUI”.

Nunta Zamferei

E lung pământul, ba e lat,
Dar ca Săgeată de bogat
Nici astăzi domn pe lume nu-i,
Și-avea o fată, — fata lui —
Icoană 'ntr'un altar s'o pui
La închinat.

Și dac'a fost peștită des,
E lucru tare cu 'nfeles,
Dar dintr'al prinților ștrag,
Căși au trecut al casei prag,
De bunăseamă cel mai drag
A fost ales

El, cel mai drag! El a venit
Dintr'un afund de Răsărit,
Un prinț frumos și tinerel,
Și fata s'a 'ndrăgīt de el,
Că doară tocmai Viorel
I-a fost merit.

Și s'a pornit apoi cuvânt!
Și patru margini de pământ
Ce strimțe-au fost în largul lor,

Când a pornit 'alerge 'n sbor
Acest cuvânt mai căldtor
Decât un vânt!

Ca ieri cuvântul din vecini
S'a dus ca astăzi prin străini,
Lăsând pe toți, din cât afund
O mie de crâmi ascund
Toți craii multului rotund
De veste plini.

Și-atunci din tron s'a ridicat
Un împărat după 'mpărat
Și regii 'n purpur s'au încins,
Și Doamnele grăbit au prins
Să se gătească dinadins
Ca niciodat'.

Iar când a fost de s'a 'mplinit
Ajunul zilei de nunții,
Din munși și vânt, de peste mări,
Din larg cuprins de multe zări,
Nuntași din nouă-zeci de țări
S'au răscolit.

De cum a dat în fapt de zori
Veniau cu fete și feciori
Trăsnind rădvanele de crat,

Pe netede poteci de plai:
La tot rădvanul patru cai,
Ba patru sori.

Din fundul lumii, mai din sus,
Și din Zenit, și din Apus,
Din cât loc poți gândind să bași
Venit-au roțuri de 'mpărași
Cu stemă 'n frunte și 'mbrăcași
Cum astăzi nu-s.

Sosit era bătrânul Grui
Cu Sanda și Rusanda lui,
Și Tinteș, cel cu trainic rost,
Cu Lia lui sosit a fost,
Și Bardeș cel cu adăpost
Prin munși sălțui.

Și alții, Doamne! Drag atint
De trupuri prinse 'n mărgărit
Ce fete dragi! Dar ce comori
Pe rochit lungi țesute 'n flori!
Iar hatnele de pe feciori
Sclipeau de-argint

Voinicii cat spumau în salt;
Și 'n creasta coșului înalt
Prin vulturi vântul viu vuta,

o silesc la plata grea, și acum n'are ce face! Se sbate ea și în dreapta și în stânga, dar n'are încotro să scape din unghița marilor puteri. Veniau mereu știri dela Haga, că statul va trebui să-și încheie lucrările fără să se ajungă la o deplină înțelegere între sfernicii dela țărilor, cari se tot ciondromăneau ba de una, ba de alta, cu Imputerniciții Germaniei, fără să ajungă la înțeles.

Cât p'aci, toată munca lor era să se sfârșească fără folos, ba chiar cu noi primejdii de vrajbă între Germania și între celelalte țări.

La urmă Dumnezeu le-a dat gânduri mai bune și unora și altora, așa au putut să-și încheie cu sfârșit bun lucrările.

România, care a fost reprezentată la marele sfas dela Haga prin Dnii G. G. Mironescu, ministrul nostru de externe, și N. Titulescu, ministrul țării la Londra, a rămas mulțumită de bunul sfârșit al lucrărilor marelui sfat.

Ungurii tot în coardă

Ungurii au pornit pe lunecuși! Incurajați de năbădăiosul jidov angliuș lordul Rothermere (se citește Roademere) tanțoșii dela Budapesta nu au somn, nu au hodină până nu se știu iar stăpâni peste vechile hotare de acum 1000 de ani! Țin sfaturi peste sfaturi, cum să strice hotarele cele noi, dar nu li-se prea arată. Acum cică iar pornesc cu cauza oftanților în proțap la Sfatul popoarelor dela Geneva, ca să le facă dreptate! Ministrul Ungariei la Sfatul popoarelor a înaintat o notă Secretarului General al Sfatului Națiunilor, arătând în acea scrisoare, că delegații Ungariei nu au putut ajunge la nici o înțelegere cu delegații României în cauza optanților în sfatul de astăvară dela Viena, de aceea ei își îndreaptă acum din nou glasul și pasul către Geneva.

Sunt liberi să mai încerce și acum drumul mânăului, că noi avem nădejdea,

că nici acolo n'or dobândi mai mult decât au dobândit în cele trecute sfaturi de până acum!

Vrajbă dintre Ruși și Chinezii

Intre Rușii bolșevici și între Chinezii s'au purtat în depărtatul răsărit chiar lupte cu morți și răniți numeroși. Vălvătaiele focului amenințau să cuprindă întregul răsărit. Ici colo în cuprinsul Mancuirii se mai ciocnesc și acum trupele dușmane, dar se pare, că nu cu înverșunarea cea veche.

Ba, mai nou, chiar au gânduri de pace, și Chinezii au și trimis stațeta de pace în orașul Harbiu unde împreună cu Imputernicitul Rușilor să stea de vorbă și să pună cumva capăt războiului dintre cele două împărății.

Războiul „sfânt” al Arabilor împotriva Jidovilor din Palestina

Pe bieții Jidovi din Palestina îi scutură amar de perciuni Arabii, locuitorii ce mai numeroși ai Palestinei de azi, cari nu mai pot suferi nedreptățile și suferințele la cari sunt supuși din partea cărmuirii jidovești din Palestina. Nemulțămirea Arabilor au ajuns la capăt și au pornit singuri să-și facă dreptate. Războiul a început și s'a purtat cu toată furia ca între dușmanii cei mai neimpăcați. A curs sânge din belșug și tot n'a curs destul! Arabii pregătesc noi atacuri în contra Jidovilor și amenință cu războiul „sfânt”. Jidovimea din toate părțile strigă după ajutor. Angliași, sub a căror stăpânire stă Palestina, au făgăduit ajutor. Dar Anglia e departe și ajutorul vine cu mare încunjur.

Un general fript în ulei. În Africa sunt mari lupte între două popoare negre. Intr'una din lupte, un popor a luat prizonier pe generalul celuilalt și l-a prăjit în ulei.

Vremuri mai bune.

Cu acest titlu am scris săptămânile trecute un articol, în care arătam că roadele câmpului sunt îmbelșugate, datorită țăranilor se ridică însă la 40 miliarde lei. Ne trebuie deci cooperative și bănci populare, și guvernul trebuie să vină în ajutorul plugarilor.

Un cetitor al nostru, căruia îi este teamă să-și iscăliască numele, ne trimite o lungă scrisoare, în care își arată nemulțumirea față de vremurile de astăzi. El ia pe rând cele scrise de noi și vrea să dovedească, cum că n'am avea dreptate.

Cetitorul nostru greșește foarte mult. Vremurile sunt de fapt mai bune, pe cum au fost. Dovadă, că astăzi banii se capătă împrumut dela băncile populare cu 16 la sută, iar dela celelalte cu 18, pe când înainte se plătia și peste 40 la sută. Că țăranii sunt plini de datorii, vina o poartă guvernele cari au lăsat ca băncile să-și bată joc de agoniseala oamenilor.

Roadele câmpului sunt îmbelșugate, ce folos însă că n'au preț? Așa este, dar guvernul de acuma tot într'acolo se sbate, ca bucatele să aibă preț cât mai bun. În scopul acesta a umblat dl Mihail Popoviciu după împrumutul pe care l-a și primit. De aceea a îndrumat băncile populare și cooperativele, ca să sară în ajutorul țăranilor.

Că în cursul unui an nu s'a putut face totul, e fapt. Nădăjduim însă că lucrurile vor merge tot în spre mai bine și mai bine. O gospodărie stricată de apă sau pe jumătate arsă, oare se poate aduce la cale într'un an? Cum se va putea aduce deci, la cale, gospodăria unei țări în așa vreme scurtă.

Trebuie răbdare la toate, și încă răbdare mare.

Mai spune apoi cetitorul nostru că țăranilor nu le merge astăzi de loc bine. Poate domnilor dela orașe, nu însă țăranilor.

Și aici greșește cetitorul nostru. Le merge bine hoților și speculanților, nu însă funcționarilor. Nu sunt astăzi oameni mai năcăjiți în țara asta, decât bieții funcționari, cari au plată mizerabilă, și cu toate acestea plătesc dările cele mai mari.

*Vr'un prinț mai tânăr când trecea
C'un braț în șold și pe prăsea
Cu celălalt.*

*Iar mai spre-amiazi, din depărtări
Văzutu-s'a crescând în zări
Rădvan cu mire, cu nănași
Cu socrî mari și cu nuntași,
Și nouăzeci de feciorași
Veneau călări*

*Și ca la mândre nunți de craiu,
Eșit-a 'n cale-ales alaiu
De sfernici mulți și mult popor
Cu muzici multe 'n fruntea lor;
Și drumul tot era covor
De flori de Mai.*

*Iar când alaiul s'a oprit
Și Paltim cratu a stărostit,
A prins să sune sunet viu
De treasc și trâmbiși și de chiu —
Dar ce scriu eu? Ori cum să scriu
E ne'mplinit!*

*Și-atunci de peste larg pridvor,
Din dalb tatar de foisor
Eși Zamfira 'n mers isteț,*

*Frumoasă ca un gând răsleț,
Cu trupul nalt, cu părul creț,
Cu pas ușor.*

*Un trandafir în văi părea;
Mlădiul trup i-l încingea
Un brâu de argint, dar toată 'n tot
Frumoasă cât eu nici nu pot
O mai frumoasă să-mi socot
Cu mintea mea.*

*Și ea mergând spre Viorel,
De mână când a prins'o el,
Roșind s'a zăpăcit de drag, —
Vătaful a dat semn din steag
Și-atunci porniră toți sireag
Incetinel.*

*Și'n vremea cât s'au cununat
S'a întins poporul adunat
Să joace 'n drum după tilinei:
Feciori, la zece fete, cinci,
Cu sdrângăneii la opinci
Ca 'n port de sat.*

*Trei pași la stânga linișor
Și alți trei pași la dreapta lor;
Se prind de mâni și se desprind,*

*S'adună cerc și iar se 'ntind,
Și bat pământul tropotind,
In lact ușor.*

*Iar la ospăt, un râu de vin!
Mai un hotar tot a fost plin
De mese, și tot oaspeți vari,
Tot crai și tot crăiese mari,
Alătura cu ghinărari
De neam străin.*

*A fost atâta chiu și cânt
Cum nu s'a pomenit cuvânt!
Și soarele mirat sta 'n loc,
Că l-a ajuns și acest noroc,
Să vadă el atâta joc
P'acest pământ!*

*De-ai fi văzut cum au jucat
Copilele de împărat,
Frumoase toate și întrulpi,
Cu ochi sireți cu cei de vulpi,
Cu rochii scurte până'n pulpi,
Cu păr buclat.*

*Și principii falnici și 'ndrăsnest
De-al căror buzdușan isteț
Perit-au smet din iaduri scoți!*

Intre cei mai bine plătiți funcționari sunt astăzi judecătorii și profesorii. Fiind în Blaj mai mulți profesori, să luăm de pildă un profesor de vârstă mijlocie. El are la lună 11,250 lei, adică 135,000 lei la an. Frumoasă sumă, nu-i așa? De aici plătește însă dare la stat 11,980 lei, iar dare globală 5040 lei, laolaltă 17,028 lei. Cortelul îi costă 36,000 lei, lemnele 15,000 lei, luminatul 6000, darea la 1200, mâncarea cel puțin 4000 lei la lună și încă pe subțire, adică 48,000 la an, și încă pe subțire. servitoarea 8,400, laolaltă 121,628 lei, și încă pe subțire. Ii mai rămân 13,372 lei, din cari trebuie să se îmbrace, să-și dea copiii la școală, să călătorească, să-și cumpere gazete, tutun, cărți și așa mai departe.

Să nu mai vorbim de ceilalți funcționari cari au 4—6 mii lei lunar, și aceștia sunt cei mai mulți. Ce fac acești bieți funcționari? Umblă cu coatele roase și cu hainele petecite, și răbdă până nu mai pot.

Vorba aceea: tot măgarul cu sarcina sa. Nu judecați, ca să nu fiți judecați.

Vremurile de după războiu sunt de fapt grele, nu numai la noi, ci pretutindenea. La noi însă acum încep a bate vremuri mai bune, cel puțin așa se pare din toate semnele.

Să fim cu răbdare, să fim cumiți, și Dumnezeu ne va ajuta cu siguranță. Să nu cărțim însă împotriva lui Dumnezeu.

Coacerea poamelor

Adeseori nu toate poamele de pe un pom se coc în aceeași vreme. Unele întârzie cu coacerea. Pentruca și acestea să se coacă mai repede, se obicinuește să se culeagă de pe pom și poamă de poamă să se învâlească în hârtie și să se așeze într-o ladă. În chipul acesta și poamele mai târzii se coc de odată cu celelalte și se pot vinde toate la olaltă.

*De-ai fi văzut jucând voioși
Și feți-voinici și feți-frumoși
Și logofeți.*

*Ba Peneș-împărat, văzând
Pe Barbă-cot, piticul, stând
Pe-un gard de-alături privitor,
L-a pus la joc! Și 'ntre popor
Sărea piticu 'ntr'un picior
De nu-și da rând!*

*Sunt grei bătrânii de pornit,
Dar de-î pornești, sunt grei de-oprit!
Și s'au pornit bărboșii regi
Cu sfetnicii 'nvechiți în legi
Și patruzeci de zile 'ntregi
Au tot nuntit.*

*Și vesel Mugur-împărat
Ca cel dintâiu s'a ridicat
Și, cu paharul plin în mâini,
Precum e felul de bătrâni
La orice chef între Români,
El a 'nchinat.*

*Și-a zis: »Cât mac e prin livezi
Atâția ani la miri urez!
Și-un prinț la anul! blând și mic,
Să crească mare și voinic, —
Iar noi să măi jucăm un pic
Și la botez!«*

G. COȘBUO

Târgurile săptămânii

Luni, 16 Septembrie: Gurghiu, j. Mureș; Cața, j. Târnava Mare; Ogra, j. Târnava-Mică.

Marți, 17 Septembrie: Baia de Criș, j. Hunedoara; Mărculeni, j. Mureș; Orșova, j. Caraș; Nașfalău, j. Sălaj.

Miercuri, 18 Septembrie: Brad, j. Hunedoara; Lupșa, j. Turda; Timișoara, j. Timiș.

Joi, 19 Septembrie: Bicsad, j. Sătmar; Cergău, j. Sătmar; Satulung, j. Sătmar; Mărghita, j. Bihor; Sighet, j. Maramureș; Șaroșul-Mare, j. Târnava-Mare; Șoars, j. Făgăraș.

Vineri, 20 Septembrie: Cernatu, j. Brașov; Lechința, j. Năsăud; Râciul de câmpie, j. Mureș; Moinești j. Turda; Topolovacul-Mare, j. Timiș.

Sâmbătă, 21 Septembrie: Arpașul de jos j. Făgăraș; Racoșul inferior, j. Târnava-Mică; Huedin, j. Cluj; Sânmiclăuș, j. Târnava-Mică; Borșa-Montană, j. Caraș; Deda, j. Mureș; Ibașfalău j. Târnava-Mică; Cărpiniș, j. Torontal; Lisa, j. Făgăraș; Poiana, j. Sibiu; Telechirecea, j. Făgăraș; Veivodeni, j. Someș; Zărnești, j. Făgăraș.

Duminică, 22 Septembrie: Blăjel, j. Târnava-Mică; Tăuții de jos, j. Sătmar; Hodoșa, j. Mureș; Tinca, j. Bihor.

Prăbușirea unei case. În Algier (Africa) s'a prăbușit o casă în care locuiau 22 de familii de muncitori. Au fost scoși de sub dărâmturi 70 de morți.

Explozie de prav de pușcă la Târgu-Mureș. Sâmbătă o groznică detunătură a speriat pe locuitorii orașului Târgu-Mureș. O baracă de lângă malul Mureșului, în care se păstra prav de pușcă și gloanțe, a explodat, nu se știe din ce cauză. Soldații și pompierii, ieșiți la fața locului, însă au luat toate măsurile de lipsă ca focul să nu se extindă și mai departe. Moarte de om nu s'a întâmplat.

O artistă se îmbolnăvește de turbare. Doamnela dela orașe au răul obicei de a-și ținea câni, pe cari îi scaldă și piaptână zilnic, îngrijindu-i mai altfel decât pe copiii lor, cari de regulă le lipsese. Așa făcea și o teatralistă din Berlin cu numele Maria Oika. Cănele ei însă a fost mușcat de un câne turbat fără să bage ea de seamă, și ea a continuat să-l dădăcească și sărute și mai departe. Intr-o bună zi s'a trezit apoi că nu poate suferi apa, că i-se face rău, și că își pierde conștiința: era turbată. Vecinii au legat-o cu mare greu și au dus-o la spital, unde a murit între cele mai groznice chinuri.

Groznică ciocnire de vapoare în largul mării. Pe Pacific, cea mai mare apă

a lumii, s'au ciocnit două vapoare, unul care ducea călători, cu altul care ducea petrol. Amândouă vapoarele s'au aprins, arzând de tot și cufundându-se apoi; 65 de inși s'au înecat.

A ars un sat întreg. Zilele trecute s'a aprins casa țaranului ungur Mezei Csok Endre din comuna Tomești de lângă Miercurea Ciucului. Fiind vânt mare, s'au aprins pe rând toate casele pe o întindere de 2 kilometri, arzând 80 de gospodării cu 350 clădiri. Focul s'a putut stinge abia noaptea târziu, pe la orele 12.

Un șarpe suga lapte dela o vacă. Moșierul Hallie Olmstead dintr'un orașel din Indiana, era foarte mirat că dela o vreme cea mai bună vacă nu-i mai dădea lapte, cu toate că laptele nu-i secase.

Punându-se la pândă a văzut cu ochii că spre seară un șarpe mare negru se apropia de vacă, se încolăcea în jurul picioarelor dinapoi ale vacii și suga liniștit, fără ca vaca să dea nici cel mai mic semn de neliniște.

Unghiile omului

În vremea de un an unghiile omului cresc ceva mai mult ca patru centimetri. Unghiile dela mâna dreaptă cresc mai repede ca dela cea stângă. Creșterea unghiilor atârână și de anotimp, de boală și de hrană.

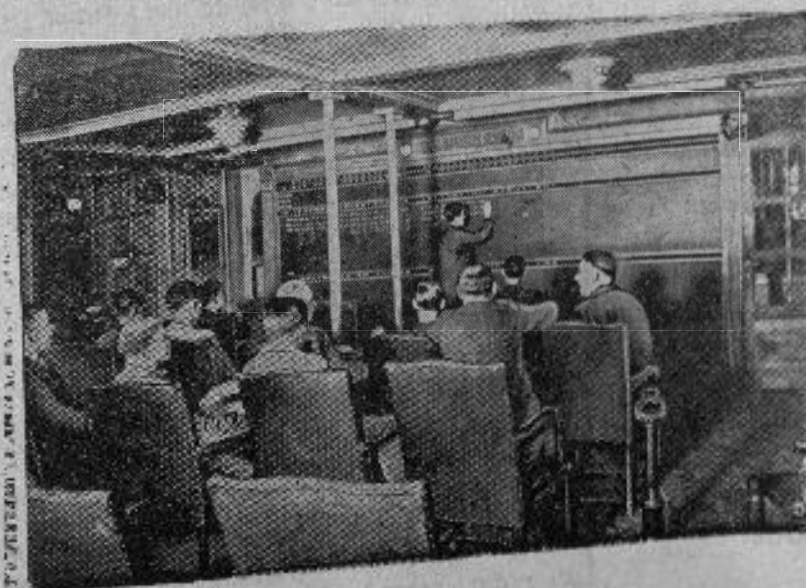
Un om de 70 ani, dacă nu și-ar tăia unghiile de loc, dela naștere, ar avea unghii lungi de 56 metri. În timp de 70 ani, fiecare unghie se re'avoiește de 186 ori.

Un nebun se țintuește singur pe cruce

În satul Vosnic din Iugoslavia, un om de vreo 40 ani, gospodar harnic și cu stare bună, înnebunind s'a dus noaptea în cimitir și cu o sapă a scos o cruce mare de lemn. Având cuie și ciocan aduse de acasă, s'a țintuit el însuș pe cruce. Demineța păzitorul cimitirului l-a găsit mort. Lângă el s'a găsit și o scrisoare, în care spune, că s'a țintuit pe cruce din cauza unor porunci pe cari le-a primit din ceruri.

Ouă fierte

Se știe, că se găsește de vânzare lapte fiert și carne fiartă. Acum se spune, că s'ar vinde și ouă fierte. Anume să scoate atât albușul cât și gălbenușul din ou și cu o lingură se bate bine, apoi se întinde pe o lespede chiar așa oum se întind plăcintele clătite. Se pune într-o cămară caldă să se uște bine. Oul astfel uscat, pus în cutii de tinichea, se poate păstra ani de-a rândul fără să se strice.

Oamenii cei mai neodihniți de pe lume sunt bancherii cei mari. Bancherii din capitale, cari învârt bănetul cel mult. N'au hodină nici în călătorii. Chipul nostru de aci arată o cabină pe marele vapor „Leviatan“, unde bancherii s'au adunat și așteaptă, să le vic, prin telegrafia fără fir, vești dela băncile celea mari de pe uscat. Ei și acolo, în mijlocul apelor, sunt cu mintea tot la prețul banilor și al negoțelor, pândind prietăni și făcând afaceri.

Când vrem să folosim astfel de ou, mai întâi îl punem în apă să se înmoaie și apoi putem pregăti cu el orice fel de mâncare.

Drojdiuțe din frunze de vie

Pentruca pâinea să dospească, se pun în aluat drojdiuțe. În loc de drojdiuțe se pot folosi foarte bine și frunzele de vie. Anume se iau 8—10 frunze de vie și se fierb timp de 10 minunate într'o oală cu apă. Apa se strecură și până încă este caldă se pune în aluat. Aluatul repede dospește și pâinea are un gust plăcut de vin. Și frunzele de vie uscate se pot folosi chiar așa de bine ca și celea verzi.

Tipicul săptămânii XVII după Rusalii

15 Septembrie 1929, Duminică după înălțarea sf. Cruci.

Sâmbătă seara, la Doamne strigat-am 10 stihiri, 4 ale învierii v. 8, 3 ale sărbătorii (ziua Crucii) v. 6. și 3 sf. martir Nichita (15 Sept) v. 4. Mărire și Acum dogmatica v. 8. *Intrat. Lumină lină... Prohimenul zilei. Stihovna* învierii v. 8 cu Mărire și acum a sărbătorii v. 8. »Pe carea dedemult Moisi... *Acum slobozește... Troparul* învierii v. 8. și al sf. Cruci v. 1. Deslegare.

Duminică dimineața, la Dumnezeu este Domnul... Troparele ca sâmbătă seara. Stihologiile învierii v. 8. Troparele mari ale învierii v. 5. Ipacoiu și Antifoanele (treptele) învierii v. 8. *Toată suflarea... Evanghelia* învierii VI. *Invierea lui Hristos... Ps. 50. Mărire... și celelalte* la locul lor. Rugăciunea preotului. *Catavasiile sf. Cruci.* După catavasia III condacele și icoasele sărbătorii ale sfântului și sedelna sfântului. După catavasia VI condacul și icosul învierii v. 8. La cântarea IX... Mărește suflete al meu... cu Ceea-ce ești mai onorată... *Luminătoarea învierii VI și a sfintei Cruci. La laude,* 4 stihiri ale învierii v. 8 și 4 stihiri v. 5. ale sf. Cruci dela Stihovna inseratului (13 Sept.) la cele 2 din urmă cu stihuri proprii. Mărire stihirea evangheliei învierii și Acum »Preabinecuvântată ești... Doxologia mare. La sfânta Liturgie ale învierii v. 8. În loc de Sfinte Dumnezeule... »Crucii Tale... (până vineri în 20 Sept.) Apostolul și Evanghelia duminicii după înălțarea sf. Cruci. (Peste săptămână Apostolii săptămânii XVIII după Rusalii, iar sf. Evanghelii a săpt. după Înălțarea sf. Cruci).

Duminică seara (inșerat mare), la Doamne strigat-am... 6 stihiri. 3 ale sărbătorii v. 6 (ziua Crucii) și 3 ale sf. martire v. 4. (16 Sept.) Mărire și acum a sărbătorii v. 2. »Venii toate neamurile... *Intrat. Lumină lină... Prohimenul zilei. Stihovna sărbătorii v. 5. Acum slobozește... Troparele zilei și a sărbătorii.* Deslegare.

Am primit în cursul săptămânii câte 45 lei dela următorii: Pauletti Maria, Porumb Nicolae, Andreiu Băra, Ioan Dan.

Am primit câte 90 lei dela următorii: Petri Toader, Dumitru Bucur, Francisc Galia, Ioan Păcurariu, Gavril Pocol, Ștefan Tecariu.

Am primit câte 180 lei dela următorii: Ioan Stanciu, Andreiu Pinte, Maeruş George, Dămian Augustin.

Alte sume am mai primit dela următorii: Ștefan Ciotloş 360, lei; Crişan Aurel 100 lei; Cătinean Iacob 173.50; Chiorean Alexandru 120; Pavel Pascu 57 lei; Aurel Enaşescu 80 lei; George Olariu 60 lei; Sabo Nicolae 30 lei; Petru Almaşu 200 lei; Petru Helmu lei 360; Ioan Todea 100 lei; Ioan Canciu 100 lei; Bobiş Ilie 60 lei; Ioan Costea 100 lei;

Teodor Suceu I. Geamăn. — Am primit în Decembrie 1928 lei 100 restanță pe 1928. Pe 1929 aveți de plătit pe întreg anul.

Redactor: IULIU MAIOR.

A doua scrisoare către plugari

Plugari, semănați semânță aleasă!

I. MIHALACHE
Ministrul Agriculturii

60.000 de vagoane de sămânță de grâu de neam prost, — pot da Țării într'un an bun, pe cele 3 milioane ha. cel mult 270.000 vagoane (cam 900 kgr. la ha).

Numai 45.000 de vagoane de sămânță de grâu de neam bun, pot da de pe aceeași întindere, în același an, cu aceleași ploi, cu aceeași muncă, cu aceiași plugari, aproape cu 100.000 de vagoane mai mult.

Și încă de ce calitate, și de ce preț!

Eu am făcut socoteala numai la grâu!

Așa e și cu celelalte.

Și mai ales cu orzul!

Nu este cereala mai plină de amestecături ca orzul românesc.

Mergea vorba acum câțiva ani, că hamalii din portul Hamburg n'au voit să descarce orzul românesc din vapoare, pentru că îi înăbușă praful și murdăriile cu cari era amestecat.

Eu nu cred — dar mă doare inima că se poate vorbi așa ceva de Țara mea.

Iată marea însemnătate a semințelor curate și din soiuri alese! Singură alegerea seminței, sporește producția cu 30%, și-i ridică prețul poate cu alte 20%.

De aceea în străinătate — este luptă și întrecere mare între învățații agriculturii: cum să producă sămânța de soiuri alese, care să dea: și mult și bun.

Dintr'o holdă de milioane de spice de grâu (luăm grâul ca pildă, dar așa se face cu toate plăntele mai însemnate), se aleg numai câteva sute de spice: cele mai pline și cele mai frumoase. Fiecare spic se seamănă pe bucățița lui de pământ, alături de altă bucățiță semănată cu un spic de rând, (se zice „martor“), ca să se vadă deosebirea. La sfârșitul anului, se vede ce a ieșit din fiecare spic. Se opresc — din cele câteva sute de parcele, — numai câteva, cari au dat roade mai frumoase și cari au ținut piept mai bine la ger, la secetă, la rugină, la cădere, la scuturare, apoi cari au bobul mai bogat, mai greu, mai frumos. Pentru anul viitor se pun la semănat numai cele 3—4 parcele cari au ieșit în frunte. Se urmăresc și în anul al doilea și al treilea — până când din toate rămâne una-două, cari se trage fiecare din spicul de cel mai bun soi (linie). Aceste semințe se cheamă „selecționate“. Și selecționarea se urmărește pe fel și fel de câi și prin fel și fel de mijloace.

Astfel de semințe selecționate, nu se răspândesc însă în comerț până când nu se face o nouă probă: în ce colțuri de Țară le merge tot așa de bine, ca acolo unde s'au prășit. Pentru că s'a făcut dovada că sămânța bună în satul meu de munte, (unde am umezeală și adăpost) nu e tot așa de bună și în satul d-tale așezat în Bărăgan unde e vânt și secetă și ger.

Prin „câmpurile de experiență“ — alți ani de zile, se urmărește: în ce colțuri de țară îi prieste fiecărui soi de sămânță aleasă? — Și numai după aceea se dă la marea înmulțire ca să cumpere numai plugarii din acele părți.

Câte 10—15 ani țin astfel de încercări.

Și producția e sporită numai prin călitatea seminței cu 30 la sută.

Astfel de încercări, de câțiva ani se fac și la noi — la Școlile înalte de agricultură, la câteva din fermele Statului și la 4 particulari (Soc. „Sămânța“, d-nii: Cipăianu, Konopi, Ștefani).

Acum Statul a pus dintr'un fond de 500

Incepe de acum semănatul de toamnă!

Și e bine să nu întârziati — ca să dați timp rădăcinii să se lege zdravăn de pământ, să nu o prindă crudă gerul iernei. — Inghețul prăpădește mai repede semănătura proaspătă, decât pe cea crescută și înfrățită.

Veți arunca în cele 3 milioane de hectare de grâu (cât se seamănă pe an, de obicei, în țara noastră), vre-o 60.000 de vagoane de sămânță.

Și alte vr'o 1.800 vagoane de sămânță de orz de toamnă pe vre-o 11.000 hectare.

Noroc bun!

Dar și minte înțeleaptă!

Căci multă risipă — multă pagubă și multă trudă zădarnică aduce pentru plugar lipsa de înțelepciune — mai ales în momentul când asvârle sămânța în pământ.

Să vedem ce se întâmplă cu grâul — ca să vorbim numai de el acuma, — dacă-l sămănam așa cum îl luăm din arie.

Mai întâiu risipim pe degeaba vre-o 12.000 de vagoane (care costă bani), numai prin faptul că semănam cu mâna în loc să semănam cu mașina. — Semănatul cu mașina economisește cam a cincea parte din sămânță. — Ea seamănă numai ce trebuie — nu ici des și colorar, — și nu rămâne nimic pe deasupra neîngropat, să usuce soarele sau să mănânce păsările. — Apoi mașina îl seamănă la aceeași adâncime de răsare tot odată. Soarele pătrunde mai lesne și paiul se coace mai repede, de nu cade așa ușor la vânt. Iar curățitul de pământ și de alte buruieni, se face cu multă înlesnire.

Dar paguba cea mare nu vine din felul cum semănam, ci din felul seminței pe care o semănam.

Credeți d-voastre, că semănam 60.000 de vagoane de grâu, din cari ies firul bob la bob? Cel puțin 3.000 vagoane sunt: neghină, mazărice, pământă, și tot felul de buruieni, dacă sămânța se pune necurățită în pământ, pentru că la noi nu e răspândit obiceiul de a se da la vânturătoare și la triori sămânța — ci o seamănă Românul cu totul, așa cum a adunat-o din arie.

Nu cresc oare destule bălării în țară fără să le semene nimeni? Mai trebuie și adunate și semămate pe urma plugului? Să le și muncim? Să ne murdărim cu ele, de buna noastră voie, marfa curată?

Să mergem mai departe cu socoteala.

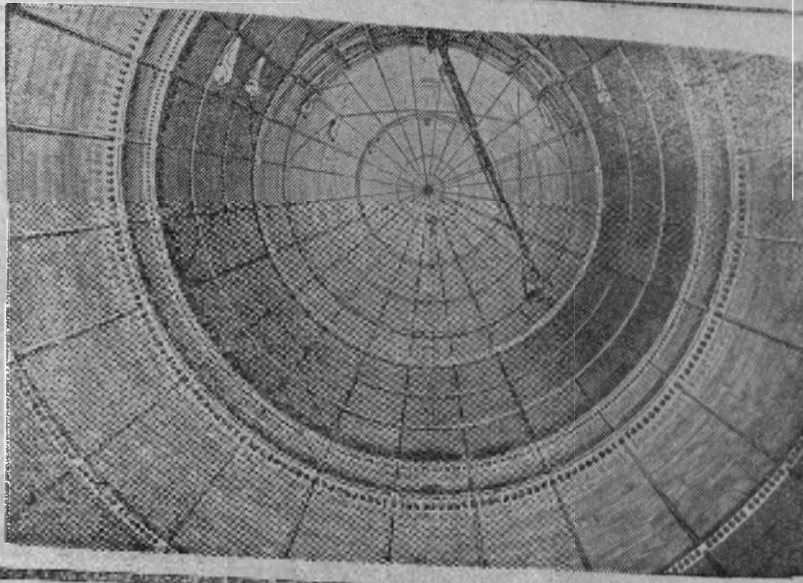
În cele 60.000 de vagoane de sămânță — așa cum ar ieși din arie, la noi — sunt pe puțin alte 10.000—15.000 de vagoane de seară, de orz și de ovăs. Bună e și seară — dar de ce să o amesteci cu grâul? La obor se vinde grâul-grâu, și seara-seară. Iar pe piețele străine, — așa ceva (amestecătură) nu se cumpără. De ce să ne batem joc de marfă?

Apoi mai sunt alte vre-o 15.000 de vagoane de boabe de grâu cari nu încolțesc: ori că sunt seci, ori sunt sfărâmate! De ce să le aruncăm la vânt? De ce să nu le oprim ca să le măcinăm ori să hrănim animalele?

Și în sfârșit, ceace rămâne — grâu adăvrat, ce soi de grâu e? E neam bun? E de neam prost? Pentru că: „ce semănam, aceea răsare“.

„Neam bun de oameni“ — „Neam bun de vite“ — așa e cu toate, așa e și cu sămânța de grâu: „neam bun“ și „neam prost“.

Icoana noastră înfățișează fotografia pe dinlăuntru a unui mare balon american. E o beșică mare din aluminiu (un fel de metal foarte ușor) umplută cu un gaz mai ușor decât aerul. Acest balon e al marinei americane și inginerii spun că va avea mare viitor. După icoana aceasta ușor ne putem închipui, cum este pe din lăuntru „Zeppelinul”, cu care a făcut neamțul Eckener sborul în jurul lumii.

de milioane pe care îl are anume pentru sporirea producției agriculturii, vr'o 70 milioane lei pentru deșăvârșirea acestor lucrări.

Apoi Statul a luat măsuri ca nici un bob din acea sămânță „selecționată” din aceste ferme să nu mai meargă la măcinat, ci să intre loată în pământ. S'a dat poruncă să fie dată la plugari, pe schimb cu d'a lor: kgr: pe kgr. Diferența de preț o plătește Statul cu alte câteva zeci de milioane de lei.

Statul a mai luat măsură să cumpere mașini de curățit cerealele (curățitoare, trioare, și vânturătoare).

Ele se dau la cooperative și Camerele agricole și se plătesc în 75 lei suta (25 lei la sută îi plătește Statul) și încă pe datorie, în doi până la trei ani, cu dobânzi de nimic.

Vă spun acestea ca să vedeți ce jertfe face Statul. — Și încă e puțin. — Când va putea, va face mai multe — căci ele se răsplătesc din sporul de producție din care îi vine și Statului partea lui de venit.

Dar pentru ca ținta să fie atinsă, se cere și ajutorul minții d-voastre, frați plugari.

De aceea, ascultați și înțelegeți:

Când auziți de semințe de soi bun — alergați după ele!

Fermele au poruncă să dea toată sămânța, începând cu plugarii întovărășiți în cooperativele agricole, iar acolo unde deocamdată nu se poate altfel, se vor da și la plugari în parte, începând cu cei cari își pregătesc mai cuminte pământul de semănat.

Cum nu avem însă, decât o sută de vagoane sămânță de soi ales de grâu (semințe selecționate) și mai puțin de o sută de vagoane pentru orz (tot „selecționat”) nădejdea cea mare pentru anul acesta și alți câțiva, este să curățim sămânța cea mai bună care se găsește prin localitate, or în apropiere — or în părțile cu clima asemănătoare — și apoi să o semănăm după ce am curățit-o.

Unde sunt curățitoare (la ferme), alergați acolo. Intr'un ceas e gata.

Dacă pe aproape nu sunt curățitoare, dați-o la trioare (cilindri). Trioarele asvârl d'oparte murdăriile: pământ, pietricele; d'altă parte: boabele pipernicite, buruienile mici, neghina, mazăricea, pământul; apoi: spărturile, secara și orzul, și în sfârșit: alege pe mărime, bob cu bob, tot ce rămâne grâu curat.

Acolo unde nu sunt trioare — dați sămânța măcar la vânturătoare. Pleava și semințele ușoare (buruieni, neghină) sunt alese deoparte — iar boabele grele de altă parte.

Să nu meargă în pământ decât bobul plin, greu și bine copt, care încolțește și care are în el hrană bogată, să poată hrăni colțul până când se lipește de pământ ca apoi să sugă hrana de aci.

Și saramurați sămânța înainte de a o semăna — cu piatră vântată, ori cu prafuri pe cari le găsiți la Camerele Agricole.

Căci așa se ferește de boala tăciunelui și a mălurei, care se găsește și ea în sămânța ei lipită de sămânța grâului.

Nu uitați o clipă: ce semănați aceea curățeți — și că bălăriile trebuie stărpite, iar nu semănați și muncite.

Animale păgubitoare

— Coropișnița —

Nu este econom, care să nu cunoască Coropișnița. Unii o mai numesc și Coana-chifteriță. Copiii când o găsesc încep să-i cânte:

Uite coana chifteriță
Face țarna chiselită!

Coropișnițele sunt găze mărișoare din neamul lăcustei și al greerului. Trăiesc în pământ. Le place mai ales pământul țărănos și gunoios. Multe coropișnițe se găsesc prin grădinile de legume și prin răsadnițe.

Au corpul lungăreț. Picioarele dinainte sunt scurte și în vârf au ghiare puternice. Cu ghiarele scurmă prin pământ, făcându-și găuri adânci și răsucite. În fundul găurei fac un cuib cu pereți tari și în formă de ploscă. După împărechere, care se întâmplă numai noaptea, femeiușca pune în acest cuib vre-o două-trei sute de ouă. În vreme de 2 săptămâni ouăle se clocesc și iasă din ele pușorii — larvele mici, cari seamănă mai mult cu furnicile. După ce înăpăresc de vre-o patru ori, acești pușorii se schimbă în coropișnițe deplin dezvoltate.

Coropișnițele deplin dezvoltate au aripi. Sboară numai noaptea, când trebuie să se împărecheze. Din cauza aceasta foarte rar se pot vedea coropișnițe sburând.

În 1904 prin Mai, când familia regală a făcut călătorie pe Dunăre cu vaporul „Orientul”, într'o seară oprindu-se vaporul la Bistreț, atâtea coropișnițe sburătoare au năvălit asupra vaporului, încât au trebuit închise toate ușile cabinelor, pentru ca să nu intre și în ele și să năcăjească pe cei dinlăuntru.

Coropișnițele sunt fricoase ca și greerii. Când aud cel mai mic șgomot se ascund în gaură. Când sunt scoase din pământ se sgârcesc, făcându-se ghem.

Sunt foarte răbdurii. Pot trăi închise și fără hrană săptămâni întregi.

Coropișnițele se hrănesc cu rădăcini. Unii spun că mănâncă și vermi și că își mănâncă chiar și puii proprii. Luând în socotință, că trăiesc tot în pământ, să poate să mănânce și vermi. La tot cazul însă rod și rădăcinile plantelor și din cauze aceasta sunt păgubitoare. Mai ales pricinuesc pagube mari în grădinile de legume. Aici pământul fiind gunoios, trăiesc multe

coropișnițe, cari mănâncă rădăcinile legumelor. De aceea ca oricare animal păgubitor și coropișnițele trebuie stărpite.

Stărpirea coropișnițelor se poate face în mai multe chipuri:

1. Se caută găurile de coropișniță. Se toarnă în ele apă și ulei. Din cauza uleiului se astupă găurelele prin cari răsufă și pe cari le au de o parte și de alta a pântecelui. Ca să nu se înădușe ies afară din găuri și atunci sunt prinse și omorite.

2. Se îngroapă în pământ în locul unde se văd găurile de coropișnițe mai multe oale goale. Oalele trebuie să fie îngropate cu vre-o trei degete mai jos decât fața pământului. Peste noapte coropișnițele, cercând să iasă afară din găuri, cad în oale, de unde nu mai pot ieși. Dimineața se adună din oale și se omoră.

3. Dacă sunt multe coropișnițe într'o grădină, se face toamna o groapă în pământ, atundă cam de 1 m. Groapa se umple cu gunoii proaspăt de cal. Iarna fiind frig și înghețând pământul, coropișnițele se trag în groapa cu gunoii, unde este mai cald. Scoțând gunoii din groapă, toate coropișnițele se pot prinde și omori.

4. Se mai pot stărpi coropișnițele și când se sapă pământul. Prin săpare ajung deasupra pământului, de unde se strâng și se omoră. Mai ales e bine să se sape pământul pe vremea clocitului, când se pot prinde ușor.

Ion Popu-Câmpeanu.

Nr. 5507—1929.

Concurs

Pentru complectarea postului de maestru mecanic la școala de meserii „Sf. Iosif” de pe lângă Orfelinatul gr-cat. român din Blaj, publicăm prin aceasta concurs nou cu termenul de 16 Septembrie 1929.

Concurenții, pe lângă condițiunile cerute de legea pentru învățământul profesional, vor avea să adnezeze extras matricular de botez, din care să se vadă, că sunt români de religiunea gr-cat.

Observăm, că maeștri acestei școli de meserii au toate retribuțiile și drepturiile, incl. dreptul la pensie, pe cari le au maeștrii dela școlile similare ale Statului.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 3 Septembrie 1929.

ss. Dr. Vasile Suciu
arhiepiscop și mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș

(836) 1—1

Nr. 45—1929

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 1051—1929 a judecătorei de ocol din Blaj în favorul reclamantului firmei „I. M. Weil” repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enyedi, pentru încasarea creanței de 6105 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 25 Septembrie 1929 orele 9 a. m. la fața locului în com. Blaj, la localul de prăvălie unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume: Ghete, parcheturi dif. culori în valoare de 36,000 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Dumbrăveni, la 14 August 1929.

NICULAE BACIU
portărel.

Nr. 67—1929

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 1051—1929 a judecătorei de ocol din Blaj în favorul reclamantului »Banca Generală de credit repr. prin avocatul Dr Ilarie Aldea, pentru încasarea creanței de 3500 Lei — bani și acc., se fixează termen de licitație pe ziua de 1 Octombrie 1929 orele 10 a. m. la fața locului în com. Pânade, la locuința urmăriților, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume: Motor, mașină de ghiluit, un car destăcut și altele în valoare de 15,600 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Dumbrăveni, la 17 August 1929.
NICULAE BACIU
portărel.

823 1-1

Nr. 397—1927

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 1869—1927 a judecătorei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Maurițiu Pollak, repr. prin avocatul Dr Ludovic Enyedi, pentru încasarea creanței de 2040 Lei — bani și acc., se fixează termen de licitație pe ziua de 19 Septembrie 1929 orele 4 p. m. la fața locului în com. Bucerdea-grănoasă la locuința urmăritului, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume: o iapă roșie în valoare de 10,000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Dumbrăveni, la 13 August 1929.
NICULAE BACIU
portărel

828 1-1

Nr. 719—1927

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 3845—1926 a judecătorei de ocol din Blaj în favorul reclamantului firma Arthur Hickler repr. prin avocatul Dr Ludovic Enyedi, pentru încasarea creanței de — Lei — b. și acc., se fixează termen de licitație pe ziua de 25 Septembrie 1929 orele 4 p. m. la fața locului în com. Roșia de Secași la locuința urmăriților, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume: Spălător cu oglindă și o pușcă în valoare de 8556 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Dumbrăveni, la 15 August 1926.
NICULAE BACIU
portărel.

829 1-1

Nr. 1282—1928

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 4294—1928 a judecătorei de ocol din Blaj în favorul reclamantului firma »Hoza și Sălăgean« repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enyedi, pentru încasarea creanței de 5691 Lei — bani și acc., se fixează termen de licitație pe ziua de 30 Septembrie 1929 orele 10 a. m. la fața locului în comuna Lunca, la locuința urmăritului, unde se vor

vinde prin licitație publică judiciară și anume: Un motor Sperd, în valoare de 15,000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Dumbrăveni, la 16 August 1929.
NICULAE BACIU
portărel.

830 1-1

Nr. 141—1929

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 1151—1929 a judecătorei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Martin Leitner repr. prin avocatul Dr Ludovic Enyedi, pentru încasarea creanței de 13,571 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 25 Septembrie 1929 orele 10 a. m. la fața locului în com. Blaj la prăvălia urmărită, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume: ghețe, flanelă și stofă neagră în valoare de 31,400 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Dumbrăveni, la 14 August 1929.
NICULAE BACIU
portărel.

827 1-1

Nr. 86—1929

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 1208—1929 a judecătorei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Wilhelm Naftali repr. prin avocatul Dr Ludovic Enyedi, pentru încasarea creanței de 2882 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 19 Septembrie 1929 orele 2 p. m. la fața locului în com. Bucerdea-grănoasă, la locuința urmăriților unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume: un găbanași și o șură în valoare de 8000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. 1 și în favorul lui Andreas Klein pentru suma de 3000 lei cap acc. reprez. prin Dr Lud. Enyedi și în favorul lui I. Costea reprez. prin Aureliu Urzică, pentru 10,000 lei cap și acc. și în fav. lui Banca Generală de credit reprez. prin adv. Dr Ilarie Aldea, pentru 2000 lei cap și acc.

Dumbrăveni, la 14 August 1929.
NICULAE BACIU
portărel

826 1-1

Notariatul cercual — Făget

No. 897—1929.

Concurs

În conformitate cu art. 78 din regulamentul statutului funcționarilor publici, se deschide concurs pentru completarea postului de secretar notarial la »Notariatul cercual Făget«.

Reflectanții la acest post sunt invitați a-și înainta cererea scrisă cu mâna proprie pe adresa acestui Notariat, împreună cu toate actele recerute de art. 7 din regulament, până în 30 Septembrie 1929.

Salariu lunar este de 2970 Lei.
Făget la 28 August 1929.

Notar
Nicolau Hanu.

Casă de vânzare

În str. Mihail Eminescu, Blaj, se află de vânzare o casă în formă de vilă. Doritorii se vor adresa la

Alexandru Mailat
măestru zidar.

(822) 1-1

De vânzare

PĂMÂNT ARĂTOR 6 jug.; 1 casă în strada Regele Ferdinand Nr. 49, o vie și o ușă de prăvălie, în bună stare.

A se adresa la:

Amalia Bartoc

BLAJ (833) 1-3

PENTRU ȘCOLARI

Am ghețe și pantofi bine lucrați, după ultima modă

Pantofăria BARNĂ

Piața I. M. Clain

(799) 4-?

De vânzare**2 bucăți**

mașini de sămănat grâu, marca Hofherr și Schrantz, cu 13 și 15 rânduri, în perfectă stare de funcțiune, la firma:

PĂCURARIU și MOLDOVAN

atelier mecanic și garaje de automobile în Blaj str. Sim. Bărnuțiu 104
(820) 2-2.

Recoltă bună

va avea numai economul, care întrebuintează la sămănatul grâului

SUPERPHOSPHAT
(GUNOI ARTIFICIAL)

Se află de vânzare, în condițiuni de plată favorabile, la prăvălia dlui

ȘTEFAN NYERGES

BLAJ, Str. Timotei Cipariu

(835) 1-?